

ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

■ Του Νίκου Παναγιωτόπουλου(*)



Στις 1-2 Ιουνίου πραγματοποιήθηκε στη Λισαβόνα ενημερωτική συνάντηση για τη διασύνδεση ανοικτών υπολογιστικών συστημάτων για τις βιβλιοθήκες. Η συνάντηση διοργανώθηκε από την Hein

Information Tools υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (DG XIII/B3). Συμμετείχαν εκπρόσωποι βιβλιοθηκών από Ισπανία, την Πορτογαλία και την Ελλάδα. Από το ΤΕΕ συμμετείχε ο Ν. Παναγιωτόπουλος, Δρ. Μηχ. Μεταλλείων Μεταλλουργός.

Στο πρόγραμμα για τις βιβλιοθήκες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής έχει διαπιστωθεί ότι η γνώση στον τομέα της διασύνδεσης βιβλιοθηκών δεν είναι επαρκή στον ευρωπαϊκό χώρο ώστε να καλύψει τις μέλλουσες ανάγκες. Επίσης η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενθαρρύνει την ανάπτυξη προτύπων στην Ευρώπη σε αυτόν τον τομέα έτσι ώστε να εξασφαλισθεί η επικοινωνία μεταξύ διαφορετικών συστημάτων. Η κυρίως προσπάθεια εντάσσεται στο πλαίσιο εργασίας του EWOS (The European Workshop on Oper Systems).

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (DG XIII/B/3) έχει επίσης παρατηρήσει ότι η υπάρχουσα σήμερα τεχνογνωσία στον τομέα αυτό είναι κτήμα μόνο μερικών χωρών της Β. Ευρώπης, ενώ παρόμοιες προσπάθειες λείπουν από την Ισπανία, Πορτογαλία και Ελλάδα.

Ο σκοπός της συνάντησης ήταν:

Να δοθεί η απαραίτητη ενημέρωση σε στελέχη των χωρών αυτών ώστε να γνωρίζουν τις μελλοντικές δυνατότητες στο τομέα διασύνδεσης των βιβλιοθηκών και των συστημάτων πληροφόρησης.

Το πρόγραμμα της συνάντησης είχε εν συντομία ως εξής: I. 1 Ιουνίου 1992

Εισηγητής: Morten Hein, Hein Information Tools

(*) Ο Νικ. Παναγιωτόπουλος είναι Δρ. Μηχ. Μεταλλείων - Μεταλλουργός Υπάλληλος ΤΕΕ, Μονάδα Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης.



"A policy introduction to Library OSI. Why is OSI a future objective to libraries".

Αναπτύχθηκε κατάσταση που επικρατεί στην Ευρώπη, η οποία δεν επιτρέπει ακόμα την διασύνδεση των βιβλιοθηκών με τρόπο ανάλογο με αυτόν που υπάρχει στον Τραπεζικό χώρο και στον χώρο των αεροπορικών Εταιρειών. Αυτό έχει αντιληφθεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η προσπάθεια κατευθύνεται στη δημιουργία προτύπων τα οποία θα χρησιμοποιούν τα επτά επίπεδα του συστήματος OSI.

Εισηγητής: Erik Lorenz Petersen, Fischer & Lorenz.

"Overview of the OSI world. The standardization efforts in machine to machine communication".

Τονίστηκαν τα προβλήματα που προκύπτουν κατά την προσπάθεια σενδέσεως διαφορετικών συστημάτων και δόθηκαν παραδείγματα ασυμβατότητας τα οποία επιλύθηκαν με επιλογή διαφόρων προτύπων που κάλυπταν τα επτά επίπεδα του συστήματος OSI (Physical, Data, Link, Network, Transport, Session, Resentation, Application).

Εισηγητής: Lorcan Dempsey, UK Office of Library Networking.

"Overview of Library usage of OSI. The interconnection of library systems in different types of solutions".

Τα πρώτα συστήματα διασύνδεσης βιβλιοθηκών λειτουργούσαν με διάφορους τρόπους χρησιμοποιώντας το σύστημα OSI στη Β. Αμερική και στη Ευρώπη και αξιοποιώντας σε πρώτη φάση τα υπάρχοντα δίκτυα διασύνδεσης των πανεπιστημίων. Αυτές οι λειτουργίες όμως έπρεπε να ενταχθούν σε πρότυπα πριν επιχειρηθεί η γενίκευσή τους μεταξύ διαφόρων χωρών.

Εισηγητής: Hans Reuss, Danish Standards Association
"ISO standardization. Tc 46 Information and Documentation and other ISO/JTC1 initiatives in OSI. To understand the formalities of standardization".

Αναλύθηκε ο μηχανισμός διεθνών προτύπων με ειδική παρουσίαση των ομάδων εργασίας και των επιτροπών ISO TC46 SC4 WG4 οι οποίες κατέληξαν σε δύο πρότυπα στον τομέα των βιβλιοθηκών που είναι:

ISO 10162, ISO 10163 (Search, Retrieve (SR))

ISO 10160, 10161 (Inter Library Loan (ILL))

Τονίστηκε κυρίως η προσπάθεια των εταιρών του ISO να μπορέσουν να παρακολουθήσουν, χωρίς την υπάρχουσα εμπειρία, την δημιουργία των παραπάνω προτύπων τα οποία ξεκίνησαν από πρωτοβουλία των Νορβηγών και των Καναδών.

Έτσι το αποτέλεσμα έγινε τελικά αποδεκτό σαν διεθνές πρότυπο που δεν κάλυπτε μόνο τις τοπικές συνθήκες των πρωτοπόρων. Τον συντονισμό μεταξύ Ευρώπης και Β. Αμερικής έχει αναλάβει το IFOBS (International Forum Open Bibliographic Systems).

Mrs. Liv Holm, BRODD

Εισηγητής: "A OSI Library Case Story. Real understanding comes from experience".

Παρουσιάστηκε εργασία για την έρευνα μεταξύ υπολογιστών στις βιβλιοθήκες, η οποία ξεκίνησε στις αρχές της προηγούμενης δεκαετίας στη Νορβηγία, η οποία αφού ξεπέρασε τις αρχικές δυσκολίες αργότερα επεκτάθηκε και στις υπόλοιπες Σκανδιναβικές χώρες. Το αποτέλεσμα ήταν να καταταξεί ένα σχέδιο προτύπου (SRU, Search, Retrieve and Update) το οποίο δεν έγινε κατ' αρχήν δεκτό από τα όργανα του ISO και και ανατέθηκε η επεξεργασία του στις αντίστοιχες επιτροπές.

II. 2 Ιουνίου 1992.

Εισηγητής: Mrs. Liv Holm, BRODD
OSI Standard on Search and Retrieval. Going through ISO 10162 and ISO 10163".

Μετά από αντιρρήσεις ορισμένων χωρών απορρίφθηκε η διεργασία "Update" από τη Νορβηγική πρόταση και έτσι τα πρότυπα ISO καλύπτουν μόνο την έρευνα και επεξεργασία πληροφοριών μεταξύ βιβλιοθηκών. Τα αντίστοιχα πρότυπα καλύπτουν τις εργασίες ένταξης της διασύνδεσης για έρευνα, την κυρίως έρευνα, την παρουσίαση των αποτελεσμάτων, τη διαχείριση των ερωτήσεων και των αποτελεσμάτων και τέλος τη λειτουργία για την αποσύνδεση.

Εισηγητής: Lorcan Dempsey, UK Office of Library Networking
"An OSI Library Case Story. Real understanding comes from experience".

Παρουσιάστηκε η προσπάθεια διασύνδεσης μεταξύ συστημάτων συνδεδεμένων βιβλιοθηκών στη Βρετανία, Γαλλία και Γερμανία και οι λειτουργίες που καλύφθηκαν χρησιμοποιώντας τα επίπεδα του OSI για την κατασκευή του αντίστοιχου λογισμικού διασύνδεσης.

Εισηγητής: Hans Jorn Reuss, Danish Standards Association
"European Standardization in CEN/ CENELEC and EWOS.
Αναπτυχθηκε το πολύπλοκο σύστημα της οργάνωσης CEN και οι αλληλεπιδράσεις με αντίστοιχους οργανισμούς της Β. Αμερικής, της Ισπανίας και του ISO ενώ ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στο υποσύστημα CEN/CENELEC και του EWOS.

Εισηγητής: Erik Lorenz Petersen, Fischer & Lorenz
"EWOS Expert Group on Libraries. The European initiative to promote OSI for Libraries".

Στα πλαίσια του EWOS (European Workshop for Open Systems) παρουσιάστηκε η εργασία της ομάδας έργου 006 "Investigation of the need for European Functional Standardization activity in the field of library Applications".

Ο σκοπός της εργασίας ήταν να αναλύσει τις λειτουργικές και τεχνικές απαιτήσεις των Ευρωπαϊκών Βιβλιοθηκών και να διαπιστώσει που υπάρχουν διαφορές μεταξύ των απαιτήσεων των Ευρωπαϊκών βιβλιοθηκών και άλλων χωρών και κατά πόσο αυτές καλύπτονται από τα πρότυπα ISO.

Ιδιαίτερα τονίστηκε η ανάγκη για συμμετοχή σε αυτές τις ομάδες ειδικών και από άλλες χώρες (π.χ. Ν. Ευρώπη) έτσι ώστε τα αποτελέσματα να έχουν ευρύτερη εφαρμογή.

Εισηγητής: Mrs Liv Holm, BRODD
"OSI Standard for Inter Library Loans. Going through ISO 10160 and ISO 10161".

Η αρχική εργασία στον τομέα του αυτοματοποιημένου δανεισμού μεταξύ βιβλιοθηκών ξεκίνησε στον Καναδά για να καταλήξει στη δημιουργία των αντίστοιχων προτύπων. Οι λειτουργίες καλύπτουν τον τρόπο που η αίτηση για κάποιο έντυπο οδεύει από σύστημα σε σύστημα, την παρακολούθηση εκ μέρους του ενδιαφερόμενου για την κατάσταση της αίτησης και η παρακολούθηση του εντύπου μέχρι την επιστροφή του.

Εισηγητής: Fabrice Debart, CEC DG/XIII/B/3 Luxembourg
(αντί αυτού παρουσίασε την εισήγηση ο κ. Moren Hein)
"European Commission Library OSI Activities in pre-programme projects and the coming project in the Libraries Programme".

Παρουσιάστηκαν οι θέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την διασύνδεση των βιβλιοθηκών και τα αντίστοιχα προωθούμενα προγράμματα στις χώρες της ΕΟΚ.

Εισηγητής: Morten Hein, Hein Information Tools
"Conclusion and evaluation".

Έγινε ανακεφαλαίωση της συνάντησης. Η κύρια άποψη που διατυπώθηκε για τις χώρες της Ν. Ευρώπης ήταν να δημιουργήσουν μικρά προγράμματα πιλότους σε τοπικό επίπεδο χρησιμοποιώντας την εμπειρία των χωρών της Β. Ευρώπης. Έτσι θα μπορέσουν να αποκτήσουν την απαιτούμενη υποδομή για την συμμετοχή τους στο μέλλον σε ευρύτερα προγράμματα. Επίσης τονίστηκε η αναγκαιότητα για τη συμμετοχή στελεχών των παραπάνω χωρών στα όργανα του ISO, του CEN, του EWOS και γενικότερα στις διαδικασίες παραγωγής προτύπων.

Σειρά από τις εισηγήσεις και τα πρότυπα που αναπτύχθηκαν στην συνάντηση είναι διαθέσιμα στη βιβλιοθήκη του ΤΕΕ (Λέκκα 23-25, 105 62 ΑΘΗΝΑ). ■